

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΕΙΔΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Αθήνα, 24-5-2022

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 52/2022

Ατομική

Γνωμοδοτούσα: Ελένη Λευθεριώτου, Νομική Σύμβουλος του Κράτους

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. πρωτ. 1187/110324/11-5-2022 έγγραφο της Διεύθυνσης Αλιείας και Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων που υπογράφεται από τη Γενική Γραμματέα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν: **α)** Μπορεί ναυτική εταιρεία, βάσει του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, εκκρεμούσας της υλοποίησης ήδη χορηγηθείσας σε αυτήν έγκρισης αντικατάστασης βυθισθέντος αλιευτικού σκάφους και μετά από την πάροδο της προβλεπόμενης στην ανωτέρω διάταξη τριετίας από τη βύθιση, να επανέλθει με νέα αίτηση για διαφορετικό τρόπο αντικατάστασης του ιδίου σκάφους και **β)** Μπορεί, στο πλαίσιο της εξέτασης της αιτούμενης αντικατάστασης με τη νέα αίτηση, να γίνει από κοινού συνδυαστική χρήση των εδαφίων α) και β) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, ιδίως όταν έχει εκδοθεί προηγούμενη έγκριση αντικατάστασης, η οποία έχει αρχίσει να υλοποιείται, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί.

Ιστορικό

1. Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της Υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό :

Στην εταιρεία με την επωνυμία «Α... ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» ανήκει το αλιευτικό σκάφος «Α», με αλιευτικό εργαλείο Τράτες βυθού με πόρτες (ΟΤΒ). Όπως προκύπτει από τη σχετική Έκθεση του Γ' Ανακριτικού Συμβουλίου Ναυτικών Ατυχημάτων, το σκάφος αυτό βυθίστηκε χωρίς δόλο, αλλά με υπαιτιότητα του

κυβερνήτη το 2009. Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, του χορηγήθηκε, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της ερωτώσας υπηρεσίας για την αντικατάστασή του, η υπ' αριθ. πρωτ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης από το αρμόδιο Τμήμα Αλιείας της Περιφερειακής Ενότητας Πειραιά.

Το περιεχόμενο της απόφασης αυτής έχει ως εξής:

«Εγκρίνουμε την αντικατάσταση του αλιευτικού σκάφους «Α[...]» Ν. ΠΕΙΡΑΙΑ [...] Α.Μ.Α.Σ [...] ιδιοκτησίας της εταιρείας Α[...] ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, λόγω βύθισης με άλλο τη ίδιας κατηγορίας με κύριο αλιευτικό εργαλείο: Μηχανότρατα (ΟΤΒ), που θα έχει σαν κύριες διαστάσεις ολική χωρητικότητα (σε GT) μέχρι εκατόν είκοσι τέσσερα GT (124,00 GT) και ισχύ μηχανής μέχρι τριακόσια οχτώ και εβδομήντα τέσσερα εκατοστά του KW (308,74 KW).

Η έγκρισή μας αυτή ισχύει για δύο έτη από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας Απόφασης. Σε περίπτωση που η αντικατάσταση δεν έχει ολοκληρωθεί εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, η απόφαση αυτή παύει να ισχύει».

Επομένως, σύμφωνα με την ανωτέρω απόφαση, η υλοποίηση της αντικατάστασης είχε αρχική προθεσμία έως την 13^η-12-2013. Ωστόσο ανά περιόδους χορηγούνταν, έπειτα από σχετικές αιτήσεις, παρατάσεις ολοκλήρωσης της αντικατάστασης του βυθισθέντος σκάφους, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εργασίες κατασκευής νέου σκάφους με το όνομα «ΑΙ», το οποίο τελεί υπό ναυπήγηση.

Ειδικότερα, διενεργήθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες οι ακόλουθες διοικητικές ενέργειες:

- Στις 21-11-2016, εκδόθηκε από το Διεθνές Γραφείο Επιθεωρήσεων Πλοίων, κατόπιν αιτήσεως, η σχετική άδεια έναρξης εργασιών.
- Σύμφωνα με την από 1-3-2018 έκθεση προόδου κατασκευής του σκάφους, η τοποθέτηση της τρόπιδας που δηλώνει την έναρξη των εργασιών κατασκευής, πραγματοποιήθηκε την 30-1-2017.
- Στις 10-2-2017, νηολογήθηκε το υπό ναυπήγηση σκάφος «ΑΙ» στα νηολόγια Α' κλάσης του Κεντρικού Λιμεναρχείου Πειραιά.
- Στις 12-3-2020 χορηγήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία η υπ' αριθ. πρωτ. 993/62035/12-3-2020 σύμφωνη γνώμη, βάσει της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 232178/27-3-2020 απόφαση της Περιφέρειας Αττικής, με την οποία

τροποποιήθηκε η υπ' αριθ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης και ορίστηκε ο χρόνος ισχύος της μέχρι 3-3-2021.

- Στις 2-3-2021 χορηγήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία η υπ' αριθ. πρωτ. 686/45348/2-3-2021 σύμφωνη γνώμη, βάσει της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 180767/5-3-2021 απόφαση της Περιφέρειας Αττικής, με την οποία τροποποιήθηκε εκ νέου η υπ' αριθ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης και ορίστηκε ο χρόνος ισχύος της μέχρι 2-3-2022.

- Στις 28-2-2022 χορηγήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία η υπ' αριθ. πρωτ. 198/19238/28-2-2022 σύμφωνη γνώμη, βάσει της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 180661/2-3-2022 απόφαση της Περιφέρειας Αττικής, με την οποία τροποποιήθηκε και πάλι η υπ' αριθ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης και ορίστηκε ο χρόνος ισχύος της μέχρι 1-9-2022.

Στην ανωτέρω σύμφωνη γνώμη, επισημάνθηκε ότι αυτή ήταν και η τελευταία την οποία εξέδιδε η ερωτώσα υπηρεσία για την αντικατάσταση του βυθισθέντος σκάφους. Συνεπακόλουθα, στην ανωτέρω απόφαση της Περιφέρειας επισημάνθηκε στην αιτηθείσα εταιρεία ότι: *«Η εν λόγω Σύμφωνη Γνώμη αποτελεί την τελευταία που εκδίδει η Δ/ση Αλιείας & Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων του ΥΠ.Α.Α.,Τ. για την αντικατάσταση του παραπάνω σκάφους. Κατά συνέπεια, η συγκεκριμένη Απόφαση αποτελεί και την τελευταία που εκδίδει η Υπηρεσία μας για την αντικατάσταση του παραπάνω σκάφους».*

Και στις τρεις τροποποιητικές αποφάσεις, με τις οποίες χορηγήθηκαν οι ανωτέρω παρατάσεις, ορίζεται ρητώς ότι, κατά τα λοιπά συνεχίζει να ισχύει ως έχει η υπ' αριθ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης.

- Την 1η-3-2022, η προαναφερθείσα πλοιοκτήτρια εταιρεία ενημέρωσε εγγράφως την ερωτώσα υπηρεσία ότι αδυνατούσε για οικονομικούς λόγους να ολοκληρώσει τη ναυπήγηση του σκάφους. Επιπλέον, της εξέθεσε ότι οι μέτοχοι αποφάσισαν να προβούν στην πώληση των μετοχών της εταιρείας, προκειμένου η ίδια υπό τη νέα μετοχική της σύνθεση και εκπροσώπηση, αλλά και με την ίδια επωνυμία και ΑΦΜ να μην ολοκληρώσει την αντικατάσταση του βυθισθέντος σκάφους, αλλά:

α. να προβεί στην αγορά και έτερου αλιευτικού σκάφους (μηχανότρατα – ΟΤΒ) με άδεια σε ισχύ και

β. να υποβάλει νέα αίτηση για τη ναυπήγηση νέου αλιευτικού σκάφους με αλιευτική ικανότητα που θα προκύψει από τη συγχώνευση της υπάρχουσας

έγκρισης αντικατάστασης του βυθισθέντος σκάφους και την ισχύουσα άδεια του σκάφους που θα αποκτηθεί.

2. Κατόπιν των ανωτέρω, η προαναφερθείσα υπηρεσία ερωτά εάν: **α)** Μπορεί ναυτική εταιρεία, βάσει του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, εκκρεμούσας της υλοποίησης ήδη χορηγηθείσας σε αυτήν έγκρισης αντικατάστασης βυθισθέντος αλιευτικού σκάφους και μετά από την πάροδο της προβλεπόμενης στην ανωτέρω διάταξη τριετίας από τη βύθιση, να επανέλθει με νέα αίτηση για διαφορετικό τρόπο αντικατάστασης του ίδιου σκάφους και **β)** Μπορεί, στο πλαίσιο της εξέτασης της αιτούμενης αντικατάστασης με τη νέα αίτηση, να γίνει από κοινού συνδυαστική χρήση των εδαφίων α) και β) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, ιδίως όταν έχει εκδοθεί προηγούμενη έγκριση αντικατάστασης, η οποία έχει αρχίσει να υλοποιείται, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί.

Νομοθετικό πλαίσιο

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική κλπ.

3. Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική κλπ. (αιτιολογική σκέψη 43), προβλέπεται ότι: *«Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν ειδικά μέτρα προκειμένου να ευθυγραμμίζεται ο αριθμός των ενωσιακών αλιευτικών σκαφών με τους διαθέσιμους πόρους, βάσει των αξιολογήσεών τους σχετικά με την ισορροπία μεταξύ της αλιευτικής ικανότητας των στόλων τους και των αλιευτικών δυνατοτήτων που διαθέτουν».*

4. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 αρ. 24 του ίδιου κανονισμού, ως *«αλιευτική ικανότητα»* ορίζεται *«η χωρητικότητα ενός σκάφους σε μονάδες GT (ολική χωρητικότητα) και η ισχύς του σε μονάδες kW, όπως ορίζεται στα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2930/86 του Συμβουλίου».*

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 7 του εν λόγω κανονισμού, ορίζεται ότι: *«1. Στα μέτρα για τη διατήρηση και τη βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων μπορούν να συμπεριληφθούν, μεταξύ άλλων, τα εξής: ...*

γ) η θέσπιση μέτρων προσαρμογής της αλιευτικής ικανότητας των αλιευτικών σκαφών στις υφιστάμενες αλιευτικές δυνατότητες ...».

6. Περαιτέρω, στις παρ. 1 και 7 του άρθρου 22 του ανωτέρω κανονισμού, ορίζεται ότι: «1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα για την προσαρμογή της αλιευτικής ικανότητας των στόλων τους στις αλιευτικές τους δυνατότητες συν τω χρόνω, λαμβανομένων υπόψη των τάσεων και με βάση τις βέλτιστες επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, με στόχο την επίτευξη σταθερής και διαρκούς ισορροπίας μεταξύ τους ...

7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι από 1η Ιανουαρίου 2014 η αλιευτική ικανότητα των στόλων τους δεν υπερβαίνει σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή τα ανώτατα όρια αλιευτικής ικανότητας που ορίζονται στο παράρτημα II», δηλαδή για την Ελλάδα 84 123 GT και 469 061 kW.

7. Σύμφωνα δε με την παρ. 1 του άρθρου 23 του κανονισμού αυτού: «1. Τα κράτη μέλη διαχειρίζονται τις εισόδους στους στόλους τους και τις εξόδους από τους στόλους τους κατά τρόπο ώστε η είσοδος νέας αλιευτικής ικανότητας στον στόλο, χωρίς δημόσια ενίσχυση, να αντισταθμίζεται από την προηγούμενη απόσυρση αλιευτικής ικανότητας χωρίς τουλάχιστον ισόποση δημόσια ενίσχυση».

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2009 περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποιήσεως των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 847/96, (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 κλπ.

8. Στο άρθρο 4 αρ. 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2009 περί θεσπίσεως κοινοτικού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής, τροποποιήσεως των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 847/96, (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 κλπ. ορίζεται ως «αλιευτική άδεια» «το επίσημο έγγραφο το οποίο παραχωρεί στον κάτοχό του το δικαίωμα, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, να χρησιμοποιεί ορισμένη αλιευτική ικανότητα για την εμπορική εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων. Η εν λόγω άδεια περιέχει τις ελάχιστες απαιτήσεις που αφορούν τα αναγνωριστικά στοιχεία, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τον εξοπλισμό ενός ενωσιακού αλιευτικού σκάφους: ...».

9. Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 6 του ίδιου κανονισμού, «4. Το κράτος μέλος σημαίας προβαίνει σε οριστική αφαίρεση της αλιευτικής άδειας σκάφους στο οποίο έχει επιβληθεί μέτρο προσαρμογής της αλιευτικής ικανότητας σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 [ήδη άρθρο 23 παρ. 1 του καν. 1380/2013] ...».

10. Σύμφωνα δε με την παρ. 1 του άρθρου 38 του εν λόγω κανονισμού, «1. Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τη διενέργεια των απαραίτητων ελέγχων ώστε να εξασφαλίζουν ότι η συνολική αλιευτική ικανότητα που αντιστοιχεί στις αλιευτικές άδειες που εκδίδει ένα κράτος μέλος, εκφρασμένη σε GT και σε kW, δεν υπερβαίνει, ανά πάσα στιγμή, τα μέγιστα επίπεδα ικανότητας που έχουν θεσπιστεί για το εν λόγω κράτος μέλος ...».

Ν.Δ. 420/1970 (ΦΕΚ Α΄ 27/31-7-1970) «Αλιευτικός Κώδικας»

11. Στο άρθρο 10 του ν.δ. 420/1970 (ΦΕΚ Α΄ 27/31-7-1970) «Αλιευτικός Κώδικας», όπως αυτό αντικαταστάθηκε διά του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 1740/1987 (ΦΕΚ Α΄ 221/14-12-1987) και ισχύει, ορίζονται τα εξής:

«1. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας μετά από γνώμη του συμβουλίου αλιείας, μπορεί να ορίζονται είτε γενικά για όλη την επικράτεια είτε μερικά κατά περιφέρεια, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, για τα εσωτερικά και θαλάσσια ύδατα, τα εξής:

α) ...

ι) οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επαγγελματικών και ερασιτεχνικών αδειών αλιείας, ατομικών και σκαφών, οι αρμόδιες για την έκδοσή τους αρχές, η χρονική διάρκεια ισχύος, η ανανέωση και ανάκληση των αδειών αυτών, καθώς και ο επιτρεπόμενος αριθμός αδειών αλιείας κατά περιοχή, χρονική περίοδο και αλιευτικό εργαλείο ...».

Π.Δ. 261/1991 (ΦΕΚ Α΄ 98/1-7-1991) «Προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών αλιείας σε επαγγελματικά σκάφη»

12. Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διατάξεως, εκδόθηκε το π.δ. 261/1991 (ΦΕΚ Α΄ 98/1-7-1991) «Προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών αλιείας σε επαγγελματικά σκάφη», στο άρθρο 1 του οποίου ορίζονται τα εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Διατάγματος, επαγγελματικές άδειες αλιείας σε σκάφη, χορηγούνται μόνο στις παρακάτω περιπτώσεις, με τις εξής προϋποθέσεις:

α) Σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας που είχαν άδεια επαγγελματικής αλιείας σε ισχύ, κατά την ημέρα υποβολής της σχετικής αίτησης.

β) Σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδιας κατηγορίας, που απωλέσθηκαν, χωρίς δόλο του πλοιοκτήτη ή του κυβερνήτη, αποδεδειγμένα με βάση επίσημα στοιχεία των Υπηρεσιών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, μέσα στην τελευταία τριετία πριν από την υποβολή της αίτησης αντικατάστασης».

N. 2690/1999 (ΦΕΚ Α΄ 45/9-3-1999) «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας»

13. Στο άρθρο 3 του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ Α΄ 45/9-3-1999) «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας», ορίζονται τα εξής:

«1. Αίτηση του ενδιαφερομένου, για την έκδοση διοικητικής πράξης, απαιτείται όταν το προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις.

2. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί, πριν από την έκδοση της διοικητικής πράξης, να παραιτηθεί από την αίτησή του χωρίς συνέπειες, εκτός αν υπάρχει ειδική αντίθετη ρύθμιση. Ανάκληση της παραίτησης δεν μπορεί να γίνει».

14. Περαιτέρω, στην παρ. 1 του άρθρου 10 του ίδιου ως άνω νόμου, ορίζεται ότι:

«1. Οι προθεσμίες για την υποβολή αίτησης, Αναφοράς, δήλωσης ή άλλου εγγράφου του ενδιαφερομένου, καθώς και για οποιαδήποτε άλλη ενέργειά του είναι αποκλειστικές, εκτός αν χαρακτηρίζονται ενδεικτικές από τις διατάξεις που τις προβλέπουν».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

15. Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μου από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα :

16. Όσον αφορά το ενωσιακό δίκαιο, στόχος της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής είναι διαχρονικά η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ αλιευτικής ικανότητας και αλιευτικών δυνατοτήτων (βλ. κανονισμό (ΕΟΚ) 101/76 του Συμβουλίου της 19ης Ιανουαρίου 1976, άρθρα 1 και 4, κανονισμό (ΕΟΚ) 170/83 του Συμβουλίου της 25ης Ιανουαρίου 1983, άρθρα 1, 2 και 7, κανονισμό (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 1986, άρθρο 2, κανονισμό (ΕΟΚ) 3760/92 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1992, άρθρο 2 παρ. 1 και άρθρο 5, απόφαση του Συμβουλίου 97/413, άρθρο 4 παρ. 2, κανονισμό (ΕΚ) 2792/99 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1999, άρθρα 6 και 9, κανονισμό (ΕΚ) 2371/2002 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2002, άρθρο 1 παρ. 2 εδ. δ' και άρθρο 11). Για το σκοπό αυτό, έχουν καθοριστεί με τις προπαρατεθείσες διατάξεις των κανονισμών 1380/2013 και 1224/2009 (παρ. 3-10) για κάθε κράτος μέλος επίπεδα αναφοράς, εκφραζόμενα σε χωρητικότητα του σκάφους και ισχύ μηχανής για τη συνολική αλιευτική ικανότητα των αλιευτικών σκαφών που φέρουν τη σημαία του. Το κράτος μέλος πρέπει να διαχειρίζεται κατάλληλα τις εισόδους και εξόδους των σκαφών από το στόλο, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους για τη διατήρηση της αλιευτικής ικανότητας.

17. Οι ανωτέρω στόχοι και οι κανόνες του ενωσιακού δικαίου υλοποιούνται στο εθνικό δίκαιο από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του π.δ. 261/1991, κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 10 του ν.δ. 420/1970 «Αλιευτικός Κώδικας», όπως αυτό αντικαταστάθηκε διά του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 1740/1987. Για την ορθή εφαρμογή των διατάξεων αυτών πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι κατωτέρω γενικοί κανόνες και νομολογιακά πορίσματα για την έκδοση των διοικητικών πράξεων. Ειδικότερα:

18. Στις ρυθμίσεις που καθορίζουν την αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων και τη διαδικασία των ενεργειών τους σε διάφορους τομείς της διοικητικής δράσης, περιλαμβάνονται και εκείνες κατά τις οποίες, αναγκαίος όρος για να κινηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία, και συνεπώς να διατυπωθεί η βούληση του διοικητικού οργάνου με την έκδοση της διοικητικής πράξης, είναι η δήλωση βούλησης από τον ενδιαφερόμενο διοικούμενο, η οποία πραγματοποιείται με την υποβολή στο διοικητικό όργανο αίτησης με σαφές περιεχόμενο. Συνήθως, οι οικείες διατάξεις καθορίζουν προθεσμία για την υποβολή της αίτησης, η οποία, εάν δεν ορίζεται ρητά το αντίθετο στο νόμο,

είναι αποκλειστική, με συνέπεια η πάροδός της να επιφέρει την απώλεια του δικαιώματος του διοικουμένου προς ενέργεια.

19. Όπως γίνεται δεκτό από τη νομολογία, «κατά γενική αρχή, διέπυσα τη διαδικασία εκδόσεως των διοικητικών πράξεων, σε όσες περιπτώσεις η διαδικασία αυτή κινείται κατά το νόμο μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου ιδιώτη, καθώς και όταν τέτοια αίτηση ή δήλωση ιδιώτη απαιτείται για την πρόοδο τυχόν αρξαμένης διαδικασίας, η αίτηση ή δήλωση του ιδιώτη μπορεί να ανακληθεί ελευθέρως πριν ή τελειωθεί η διοικητική πράξη, οπότε ματαιούται και η πρόοδος της διαδικασίας τελειώσεως της πράξεως, χωρίς άλλες συνέπειες είτε έναντι του ανακαλέσαντος, είτε έναντι τρίτων, εκτός εάν, κατά νόμο, δεν επιτρέπεται ή ρητά αποκλείεται μια τέτοια ανάκληση, ανακληθείσης πάντως, της σχετικής αιτήσεως ή δηλώσεως, ο ιδιώτης δεν δικαιούται να επανέλθει ανακαλών τη δήλωση περί ανακλήσεως, ει μη μόνο υπό τους όρους και τις διατυπώσεις που απαιτούνται για την υποβολή νέας δηλώσεως ή αιτήσεως από τη σχετική για το οικείο θέμα νομοθεσία» (ΣΤΕ 272/1986, ιστοσελίδα ΝΟΜΟΣ).

20. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, μετά τη χορήγηση έγκρισης, υποβάλλεται αίτημα μεταβολής του περιεχομένου της, ζητείται κατ'ουσίαν να μεταβληθούν τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η έγκριση. Όταν η αίτηση αφορά αλλαγή του ίδιου του φυσικού αντικειμένου για το οποίο έχει εκδοθεί η έγκριση, είναι τέτοιας έκτασης και έντασης που μεταβάλλει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της ήδη εγκεκριμένης ενέργειας του διοικουμένου. Μία αίτηση τέτοιας φύσεως ισοδυναμεί στην πραγματικότητα με ανάκληση της προηγουμένως υποβληθείσας και υποβολή νέας αίτησης έγκρισης, η οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις προβλεπόμενες διαδικαστικές προϋποθέσεις και να αξιολογηθεί εκ νέου από τη Διοίκηση για να διαπιστωθεί η συνδρομή και των ουσιαστικών προϋποθέσεων νόμιμης χορήγησής της.

21. Στην προκειμένη περίπτωση, η υπ'αριθ. 14839/13-12-2011 απόφαση έγκρισης αντικατάστασης του βυθισθέντος αλιευτικού σκάφους, εκδόθηκε σύμφωνα με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν από τη πλοιοκτήτρια εταιρεία και τα συνημμένα σε αυτές, καθώς και τα συμπληρωματικώς υποβληθέντα δικαιολογητικά (βλ. αρ. 6 του προοιμίου αυτής, όπου αναφέρονται τα έγγραφα που ελήφθησαν υπόψη για την έκδοσή της) και με συγκεκριμένο περιεχόμενο ως προς τον τρόπο αντικατάστασης και τα χαρακτηριστικά του σκάφους που

προορίζεται για αντικατάσταση του βυθισθέντος. Επίσης, η απόφαση έγκρισης ρητώς ορίζει προθεσμία ισχύος της για δύο έτη από την ημερομηνία έκδοσής της, τροποποιήθηκε δε επανειλημμένως ως προς το χρόνο ισχύος της, με τελικό χρονικό όριο την 1^η-9-2022.

22. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, πρόκειται για μη επιτρεπτή, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, ανάκληση της αρχικής αίτησης αντικατάστασης και για ουσιώδη μεταβολή του αιτήματος αντικατάστασης, με τη δημιουργία νέου επενδυτικού σχήματος, το οποίο δεν προβλέπεται στις προπαρατεθείσες διατάξεις. Για το λόγο αυτό, πρόκειται για υποβολή νέας αίτησης, για την οποία απαιτείται νέα αξιολόγηση από την ερωτώσα υπηρεσία και αυτοτελής κρίση για τη νομιμότητά της προς επίτευξη του σκοπού της αντικατάστασης του βυθισθέντος πλοίου, για τον οποίο προορίζεται.

23. Επιπλέον των ανωτέρω, παγίως δίνεται δεκτό ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων α' και β' της παραγράφου 1 του π.δ. 261/1991, επαγγελματικές άδειες αλιείας χορηγούνται σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα της ίδια κατηγορίας, τα οποία είχαν άδεια επαγγελματικής αλιείας σε ισχύ κατά την ημέρα υποβολής της σχετικής αίτησης, καθώς και σε σκάφη που αντικαθιστούν άλλα που απωλέσθηκαν χωρίς δόλο του πλοιοκτήτη ή του κυβερνήτη. Για την υποβολή δε αίτησης αντικατάστασης του απωλεσθέντος σκάφους τίθεται αποκλειστική προθεσμία μίας τριετίας από την απώλεια του σκάφους, εντός της οποίας πρέπει να ζητηθεί η αντικατάστασή του (βλ. γνωμοδότηση 303/2016 της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ., σκέψη 21 και γνωμοδοτήσεις Ν.Σ.Κ. 100/2016, σκέψη 20, 113/2004, σκέψη II Β).

24. Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση, νέα αίτηση αντικατάστασης δεν δύναται να υποβληθεί νομίμως από την ως άνω εταιρεία, διότι έχει παρέλθει η τριετής αποκλειστική προθεσμία από την απώλεια του βυθισθέντος σκάφους, με αποτέλεσμα η εν λόγω πλοιοκτήτρια εταιρεία να στερείται πλέον του δικαιώματος υποβολής αίτησης αντικατάστασής του.

25. Με βάση τα ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση του κατά πόσον μπορεί στο πλαίσιο της εξέτασης της αιτούμενης αντικατάστασης με τη νέα αίτηση, να γίνει από κοινού συνδυαστική χρήση των εδαφίων α) και β) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, ιδίως όταν έχει εκδοθεί προηγούμενη έγκριση αντικατάστασης, η οποία έχει αρχίσει να υλοποιείται, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί.

Απάντηση

26. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στα ερωτήματα που υποβλήθηκαν, προσήκει η εξής απάντηση:

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, δεν μπορεί ναυτική εταιρεία, βάσει του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, εκκρεμούσας της υλοποίησης ήδη χορηγηθείσας σε αυτήν έγκρισης αντικατάστασης βυθισθέντος αλιευτικού σκάφους και μετά από την πάροδο της προβλεπόμενης στην ανωτέρω διάταξη τριετίας από τη βύθιση, να επανέλθει με νέα αίτηση για διαφορετικό τρόπο αντικατάστασης του ιδίου σκάφους, διότι η ανωτέρω προθεσμία είναι αποκλειστική, με αποτέλεσμα η εν λόγω εταιρεία να στερείται πλέον του δικαιώματος υποβολής αίτησης αντικατάστασής του.

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημα για το κατά πόσον μπορεί, στο πλαίσιο της εξέτασης της αιτούμενης αντικατάστασης με τη νέα αίτηση, να γίνει από κοινού συνδυαστική χρήση των εδαφίων α) και β) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του π.δ. 261/1991, ιδίως όταν έχει εκδοθεί προηγούμενη έγκριση αντικατάστασης, η οποία έχει αρχίσει να υλοποιείται, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί, παρέλκει η απάντηση, λόγω της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο ερώτημα.

Η Γνωμοδοτούσα

Ελένη Λευθεριώτου
Νομική Σύμβουλος του Κράτους